

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

فرستنده: نسترن نصرتی

۳۱ جنوری ۲۰۲۱

عربستان چطور از پاسخگوئی در برابر جنایات خود طفره می رود؟

فارین پالیسی در مطلبی با عنوان «عربستان سعودی چگونه از مسؤولیت قتل معاف می شود» به بررسی گزینه های احتمالی دولت جدید واشنگتن در تعامل با ریاض پرداخته و این طور نتیجه گیری می کند که هراندازه جو بایدن دموکرات مدعی سخت گیری نسبت به خودسری های «محمد بن سلمان» باشد؛ باز هم در نهایت برخی محدودیت های ژئوپلیتیکی و در نهایت وابستگی های تجاری، مانع از آن می شود که واشنگتن بخواهد او را از بابت اشتباهاتش بازخواست کند.

فارین پالیسی در این باره می نویسد: طبق ادعای بایدن که مدعی ارزیابی روابط واشنگتن-ریاض و پایان حمایت نظامی از جنگ یمن است؛ این تصور وجود دارد که روزهای دشواری پیش روی سعودی ها است. توقف هرچند کوتاه فروش تسلیحات به عربستان نیز این گمانه زنی را تقویت کرده است.

در حال حاضر، امریکا به عربستان به چشم یک متحد دردسرساز نگاه می کند که از دید جامعه بین الملل باید پاسخگوی جنگ بیهوده یمن، سرکوب منتقدان داخلی، تحریم قطر به عنوان یکی از شرکای امنیتی واشنگتن و همچنین نقش آفرینی در حادثه ۱۱ سپتمبر باشد. اما سوال این است که دولت بایدن تا چه اندازه برای پاسخگو کردن عربستان جدی است یا به عبارت بهتر چه محدودیت هائی برای پاسخگو کردن این کشور دارد.

از نگاه فارین پالیسی، نخستین محدودیت امریکا حجم سرمایه گذاری در کشوری است که به رغم رفتارهای غیرقابل توجیهی مانند قتل خاشقجی، همچنان بزرگترین اقتصاد خاورمیانه محسوب می شود. نکته دیگر، محدودیت های ژئوپلیتیکی است. از نظر برنامه ریزان نظامی امریکا، عربستان یک شریک مهم در تعیین سیاست ها در قبال ایران تلقی می شود. سیاست های بالقوه دولت بایدن در مورد ایران نیز در این مقوله جای می گیرد که این می تواند شامل بازگشت به برجام یا حتی ادعای مذاکره برای حصول یک توافق جدید باشد. در هر دو مورد، دولت بایدن نیازمند جلب حمایت ریاض است و به همین دلیل نگرانی های عربستان را لحاظ می کند.

نکته دیگر، میزان پاسخگو کردن عربستان از بابت بحران یمن است. به ادعای فارین پالیسی، در هر صورت، عربستان متحد و از طرفین اصلی صحبت با امریکا است و دست کم بخشی از توافق امریکا با ایران، از یمن می گذرد. سعودی ها هم می دانند که جنگ یمن فایده ای ندارد و باید آن را خاتمه دهند اما آیا آنها بدون کمک ایالات متحده می توانند این کار را انجام دهند؟ بدون شک سعودی ها دوست دارند که این کار در قالب امنیت مرزی از جمله

برخورداری از دستگاه های تسلیحاتی محقق شود. با این حساب، تصمیم دولت بایدن مبنی بر ارزیابی روابط با عربستان سؤال برانگیز خواهد شد.

آنچه پیرامون پاسخگوئی عربستان ناگفته مانده این است که اساساً تعریف پاسخگوئی چیست؟ آیا منتقدان سعودی می خواهند ولیعهد را سرنگون کنند؟ واقعیت آن است که حتی اگر حقایق قتل خاشقجی فاش شود؛ امریکا قصد ندارد رهبر آتی عربستان را تعیین کند. از نگاه آنها، محمد بن سلمان پادشاه عربستان خواهد شد و پادشاه عربستان خواهد ماند. افشاگری درباره فسادهای وی، بدون شک یک شورش بین المللی ایجاد کرده و برای مدتی کسب و کارها را از عربستان دور نگه خواهد داشت. اما سرمایه گذاران دوباره راه خود را به عربستان باز خواهند کرد.

پیامدهای احتمالی اصرار بر پاسخگوئی نیز قابل توجه است. نباید هزینه خودداری فروش سلاح به عربستان را نادیده گرفت. سعودی ها ممکن است در مسیر تعامل برای بازگشت به برجام کارشکنی کنند. حتی می توانند به رقبای امریکا نظیر چین یا روسیه روی خوش نشان دهند. فراموش نکنیم که در حال حاضر، رقابت قدرت های بزرگ جایی در چارچوب سیاست خارجی امریکا برای خود باز کرده است.

علاوه بر این، احتمالاً سیاستمداران امریکائی توجهی به کوچک جلوه دادن مخاطرات پاسخگو کردن عربستان سعودی ندارند. این که منابع انرژی خلیج فارس مثل گذشته برای امریکا مهم نیست، ممکن است به تیم بایدن این حس را بدهد که از قدرت مانور بیشتری برخوردار است. اما در نهایت، این طور به نظر می رسد که در داخل حلقه قدرت واشنگتن، تعداد اندکی هستند که به این سؤال فکر کرده باشند که اعمال فشار برای پاسخگو کردن عربستان چه مفهومی دارد.